

Ivan Langerholz:

Šola lepega vedenja.

6. Poštenost in zvestoba.

Recite, kar hočete: človek bi skoraj trdil, da sta poštenost in zvestoba umrli.

»Ni res, ni res!« kliče Joža Umnik, »zaspali sta.«

Dobro! Pa jí prebudimo!

Ali pa bomo pošteni, če bomo taki, kakor je tisti Miha iz Lačne vasi? Ta človek vedno iztika doma po shrambah, kje bi kaj našel za svoj sladkosnedni jezik. Nič ni varnega pred njim: ne denar, ne meso, ne smetana, ne orehi — vse gre z njim. Ali kakó je pa vpil in se cmeril oni dan, ko mu je Minka nevedé pojedla njegov kos kruha! Kako jo je zmerjal! »Tatica, grda tatica!« je vpil in kar penil se je od jeze. Seveda, Miha! Zanj bi moral biti ves svet pošten, on bi pa smel krasti, kakor bi hotel! Pripravno življenje táko!

Joža Potreben je pa doma pošten kakor zlata vaga. Ali, kadar zori sosedovo sadje, kadar je krompir po tujih njivah že dozorel, kadar je grozdje že toliko mehko, da je zobno, takrat pa ni več nobena reč varna pred njim. Tu naklati jabolk, tam se spusti v hruško, drugod si pa nakoplje krompirja, mimo grede utrga še par kobuljev grozdja. — Joža, kako pa bo to?« — »E, saj ni vse skupaj nič! Par jabolk, poldruga hruška, pa kakih pet gnilih krompirjev: kaj bo to?« — Res ni veliko. Ali, Joža, to je bilo prvič. Koliko je bilo pa drugič? In tretjič? In zmiraj več. Vidiš: iz tatička postaneš tatič, iz tatiča pa tat. Beseda je vedno krajša, grešnik pa vedno večji. Tako je!

Lovro Premeten pa hodi okrog kakor živa nedolžnost. Tako zna prevrniti vse hudobije na druge, da bi ga imel človek za največjega svetnika. In ko so ga oni dan z a s a č i l i pri tatvini — nak! — še se je moral prati! — »Saj nisem mislil vzeti (kako lepo! »Vzeti«, ne ukrasti!), pa mi je Draganov Francelj naročil, da mu moram prinesiti...« — Aha! Lovro, ta bo bosa! Ti si dvojen tat: blago kradeš in drugim dobro ime.

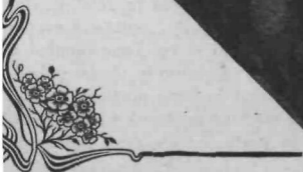
Peter Klatovič se je šel pa učiti mizarstva. Pa se je v par tednih priklatil spet domov. Pravil je, da je moral stradati pri svojem mojstru. Pa smo kmalu zvedeli, kako je stradal. Prišla so za njim pisma s pečatom. Peter je šel parkrat v mesto, in ko je šel drugič, ga par dni ni bilo nazaj! Starši so jokali, ljudje so pa govorili, da so Petra nekam spravili... Za par dni!

V knjigi poštenih otrók imamo pa zapisanega nekega Janeza. Piše se Vesten. Povsod ga hvalijo. Priden je pri delu, natančno opravi, kamor ga pošljejo, niti minute nikdar nikjer ne zamudi. Reden je za cerkev, reden za delo. Ljudje samo to žele, da bi bilo dosti takih Janezov. Če se pišejo Vesten ali kako drugače, je nazadnje vseeno; samo, da so res vestni, pošteni in zanesljivi.

Tožili so pa gospodarji, da je pri neki hiši služil Tone Uhajač. Prišel je služiti in rad je delal, dokler je bilo malo dela. Ko je pa prišlo poletje s svojim delom in s svojo vročino, jo je pa Tone popihal v senco. Pozimi je prosjačil za službo in obetal poboljšanje. Mogoče bo zaenkrat še koga preslepil, pa mu povemo, da dolgo ne bo tako šušmaril. Ljudje dobro poznajo take tiče, ki časté lenobo, pred delom pa bežé.

(Konec.)

»... prepov